

Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ muutmise eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Eelnõuga muudetakse Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a määrust nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, mis on kehtestatud haridusseaduse § 36⁶ lõike 4 alusel, ning Vabariigi Valitsuse 29. septembri 2023. a määrust nr 90 „Tööhõiveprogramm 2024–2029“, mis on kehtestatud tööturumeetmete seaduse § 6 lõike 6 ja perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 6 alusel.

Põhimääruse muudatustega täiendatakse ja täpsustatakse Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi EHIS) andmekoosseisu. Andmekoosseisu muutmine on vajalik, et tagada 1. aprillil 2025. a jõustuvate täiskasvanute koolituse seaduse (edaspidi TäKS) muudatuste rakendamine.

Eelnõu on ette valmistanud Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi *HTM*) kõrghariduspoliitika ja elukestva õppe osakonna peaekspert Annaliisa Toom, õigus- ja personalipoliitika osakonna õigusnõunikud Kristel Siimula-Saar ja Mattias Suumann ning tehnoloogia juhtimise osakonna peaekspert Marko Mölder.

Määruse muudatusega lisatakse EHISe andmekoosseisu mikrokvalifikatsioonitunnistuste õppekavade, tegevuslubade ja tunnistuste andmed ning õppekavarühma kvaliteedihindamise otsused.

Mikrokvalifikatsioonitunnistuste andmed võimaldavad digitõendina kvalifikatsiooni andmeid edasiõppimisel ning tööle asumisel tõendada. Lõpudokumentide digitõendi andmete autentsust kinnitab Haridus- ja Teadusministeeriumi digitempel.

Ülejäänud eelnõu muudatustega täpsustatakse registri andmekoosseisu.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kolmest paragrahvist. Esimeses paragrahvis tehakse muudatused EHISe põhimäärusesse, teises paragrahvis tööhõiveprogrammi ning kolmandas paragrahvis sätestatakse muudatuste jõustumise aeg.

Eelnõu § 1 punktidega 1 ja 10 viiakse EHISe põhimäärus kooskõlla TäKSi muudatustega, mille järgi asendatakse „täienduskoolitusasutuse pidaja“ mõiste „mõistega „täienduskoolitusasutus“. Vastav muudatus tehakse ka EHISe põhimääruses.

Punktidega 2 ja 3 lisatakse EHISe põhimäärusesse mikrokvalifikatsioonitunnistuste üle arvestuse pidamise regulatsioon: haridust tõendavate dokumentide alamregistrisse kantakse edaspidi ka mikrokvalifikatsioonitunnistused. Mikrokvalifikatsioonitunnistused on spetsiifilised tunnistused, mis kinnitavad isiku omandatud konkreetseid oskusi või teadmisi teatud kitsamas valdkonnas. Nende tunnistuste üle arvestuse pidamine on oluline, et tagada hariduse läbipaistvus ja usaldusväärsus. Mikrokvalifikatsioonitunnistused ei asenda formaalharidust, vaid täiendavad seda. Mikrokvalifikatsioonitunnistuste haldamine võimaldab

jälgida ja dokumenteerida individuaalseid õpiteekondi ning toetada nende tunnistuste omajaid nende karjääri- ja haridusplaanide elluviimisel.

Punktiga 4 täiendatakse EHISE põhimääruse paragrahvi 12 lõikega 3, mille eesmärk on täpsustada mikrokvalifikatsioonitunnistuste kohta haridust tõendavate dokumentide alamregistrisse kantavaid andmeid. Selle järgi tuleb registrisse kanda andmed, mis on sätestatud täienduskoolituse standardis. Täienduskoolituse standardis määratletakse konkreetsed nõuded ja andmed, mis peavad kajastuma mikrokvalifikatsioonitunnistustel, näiteks tunnistuse väljastaja andmed, tunnistuse omaniku nimi, omandatud õpiväljundid, õppemaht ja muud olulised üksikasjad. Selle muudatuse eesmärk on tagada ühtsus ja selgus mikrokvalifikatsioonitunnistuste väljastamisel ning andmete registreerimisel, et tagada nende usaldusväärsus ja võrreldavus ning lihtsustada nende tunnistuste kasutamist haridusvaldkonnas ja tööturul.

Punktiga 5 lisatakse EHISE põhimääruse paragrahvi 13 lõikesse 1 täienduskoolitusasutused, kes on samuti edaspidi kohustatud esitama andmeid haridust tõendavate dokumentide alamregistrisse. Muudatus puudutab eelkõige täienduskoolitusasutusi, kes annavad välja mikrokvalifikatsioonitunnistusi või muid täienduskoolitust tõendavaid dokumente.

Punktiga 6 muudetakse EHISE põhimääruse §-i 32, mis kehtestab õppeasutuste alamregistri pidamise eesmärgi. Sätte muudatuse järgi on alamregistri eesmärgiks edaspidi ka täienduskoolituse õppekavarühma kvaliteedihindamise positiivse otsuse olemasolu kontrollimine.

Punktiga 7 täiendatakse EHISE põhimääruse § 35 lõiget 1 punktiga 71, millega täiendatakse õppeasutuste alamregistri andmekoosseisu täienduskoolitusasutuse kvaliteedihindamise positiivse otsueega.

Punktiga 8 täiendatakse EHISE põhimääruse paragrahvi 36 lõike 1 punkti 1 sõnastust, milles nähakse ette õppeasutuste alamregistri andmete alusdokumendid. Siia lisanduvad otsused täienduskoolituse õppekavarühma hindamise kohta.

Punktidega 9 ja 15 jäetakse EHISE põhimäärusest välja viited, et registrisse saab andmeid esitada riigiportaali eesti.ee kaudu. Praktikas riigiportaali kaudu registrisse andmeid ei esitata, mistõttu vajab põhimäärus ajakohastamist.

Punktis 11 täpsustatakse EHISE põhimääruse paragrahvi 36¹ lõike 3 sõnastust. See on samuti seotud täienduskoolitusasutuse pidaja mõiste kaotamisega, sättes toodud viitest jäetakse välja viited andmetele, mida on vaja esitada pidaja kohta.

Punktiga 12 muudetakse EHISE põhimääruse paragrahvi 37 punkti 8, millega täiendatakse õppekavade ja koolituslubade alamregistri koosseisus täienduskoolitusasutuste tegevust puudutavat digitaalse andmebaasi. Muudatusega lisatakse mikrokvalifikatsiooniõppega seotud tegevuslubade, õppekavade ja õppekavarühma kvaliteedihindamise otsuste arvestus. Selles muudatuses on varasemaga võrreldes lisatud järgmised uuendused:

- Mikrokvalifikatsiooniõppe tegevuslubade arvestus – digitaalsesse andmebaasi lisatakse mikrokvalifikatsiooniõppe tegevuslubade andmed, võimaldades nende väljastamise ja kehtivuse täpset jälgimist.
- Mikrokvalifikatsiooniõppe õppekavade arvestus – andmebaasi lisatakse mikrokvalifikatsiooniõppekavade andmed, et tagada nende vastavus õigusaktidest tulenevatele kvaliteedistandarditele.

- Täienduskoolitusasutuste õppekavarühma kvaliteedihindamise otsused – andmebaasi kantakse otsused, mis puudutavad õppekavarühma kvaliteedihindamist.

Punktiga 13 muudetakse EHISE põhimääruse paragrahvi 38 teist lauset, mille järgi kantakse õppekavade ja koolituslubade alamregistrisse mikrokvalifikatsiooniõppega seotud tegevuslubade ja täienduskoolituse õppekavarühmade kvaliteedihindamise tulemuste andmed. See võimaldab registris pidada arvestust mikrokvalifikatsiooniõppe läbiviimise õiguse üle, tagades vastavuse seaduses kehtestatud nõuetele. Alamregistrisse kantakse ka andmed mikrokvalifikatsiooniõppe õppekavade kohta, mida pakuvad vastavas õppekavarühmas õppeõigusega kõrgkoolid ja kutseõppeasutused.

Punktiga 14 lisatakse EHISE põhimääruse paragrahvi 39 lõiked 6-8, mis reguleerivad, mis andmeid kantakse registrisse mikrokvalifikatsiooniõppe kohta. Lõige 6 reguleerib mikrokvalifikatsiooniõppe õppekava kohta alamregistrisse kantavate andmete koosseisu. See teave on oluline, et tagada mikrokvalifikatsiooniõppe jälgitavus ja vastavus õigusaktides kehtestatud nõuetele.

Mikrokvalifikatsiooniõppe õppekavade kohta tuleb koguda ja alamregistrisse kanda järgmised andmed:

1. **Täienduskoolitusasutuse nimi** – õppekava pakkuva asutuse nimetus, et siduda konkreetne mikrokvalifikatsioon õppeasutusega, mis selle välja pakub.
2. **Õppekava nimetus eesti ja inglise keeles** – mikrokvalifikatsiooniõppe õppekava ametlik nimetus, mis aitab unikaalselt tuvastada ja määratleda õppekava.
3. **Rahvusvahelise ühtse hariduse liigituse ISCED õppekavarühm** – ISCED (International Standard Classification of Education) klassifikatsioonis määratletud õppekavarühm, et määrata kindlaks, millisesse haridussektori kategooriasse õppekava kuulub.
4. **Õppekava kood** – unikaalne kood, mis aitab õppekava EHISes tuvastada.
5. **Õppe kogumaht (ainepunktides)** – õppekava mahukuse määratlus ainepunktides, mis näitab õppekava kestust.
6. **Õppekava kinnitamise kuupäev õppeasutuses** – kuupäev, millal õppekava on asutuses kinnitatud.
7. **Õppe liik (mikrokvalifikatsioon, mikrokraad)** – vajalik määratleda, et selgitada välja, kas tegemist on mikrokvalifikatsiooni või mikrokraadiga.
8. **Õppekava registrisse kandmise kuupäev või tegevusloa kehtivuse algus** – kuupäev, millal õppekava kantakse ametlikult registrisse või millal tegevusloa, mis võimaldab õppekava alusel õppe läbiviimist, hakkab kehtima.
9. **Õppekeel** – õppetöö toimumise keel.
10. **Õpiväljundid** – õppimise tulemusel omandatavad teadmised ja oskused või nende kogumid, mille saavutatust on võimalik tõendada ja hinnata. Õpiväljundid on kirjeldatud õppekava läbimiseks vajalikul miinimumtasandil. See tähendab, et miinimumtasemel õpiväljundid peab täienduskoolitusel õppides igal juhul saavutama. Õpiväljundid sõnastatakse õppeprotsessi eesmärgist lähtuvalt ning need peavad olema mõõdetavad, hinnatavad ja piiritletud aja jooksul omandatavad.
11. **Õppekava registrisse kandmise kuupäev või tegevusloa kehtivuse algus** – kuupäev millal õppekava kantakse registrisse või algab tegevusloa.
12. **Tegevusloa tähtaeg** – tegevusloa lõpptähtpäev, mis määrab, kui kaua õppeasutusel on õigus mikrokvalifikatsiooniõpet läbi viia.
13. **Registri number või tegevusloa number** – mikrokvalifikatsiooniõppekava registreerimise või tegevusloa unikaalne number.

14. **Õppekava koondfail** – õppekava täielik fail, mille kaudu on võimalik tutvuda kõikide õppekava komponentide ja üksikasjadega.
15. **Viide vastavale kutsestandardile või selle osale ja tasemele kvalifikatsiooniraamistikus** – kui mikrokvalifikatsiooniõppe on suunatud kutse- või erialaste kompetentside omandamisele, tuleb esitada viide vastavale kutsestandardile, et määratleda õppekava seos tööturu vajadustega.
16. **Viide vastavale formaalõppe õppekavale ja konkreetsetele moodulitele või õppeainetele** – kui mikrokvalifikatsiooniõppe on osa formaalsest õppekavast, peab olema viide formaalõppe õppekavale ning konkreetsetele moodulitele või õppeainetele, et määratleda mikrokvalifikatsiooniõppe seos formaalõppega.

Lõikes 7 reguleeritakse andmed, mida tuleb koguda ja registrisse kanda loakohustusega mikrokvalifikatsiooniõppe tegevusloa ja õppekava kohta. Sarnaselt lõikes 6 tooduga kantakse registrisse õppeasutuse ja õppekava andmed, kuid siia lisanduvad andmed ka tegevusloa kohta.

Lõike 8 järgi kantakse õppekavade ja koolituslubade alamregistrisse ka andmed täienduskoolituse õppekavarühma kvaliteedihindamise otsuse kohta. Nendeks on: otsuse sisu, number, kehtivuse algus ja lõpp.

Punktiga 16 muudetakse EHISE põhimääruse § 41 lõiget 3, mis reguleerib, millal kantakse koolitusloa, tegevusloa, registreeringu või õppe läbiviimise õiguse andmise andmed registrisse. Siia loetellu lisanduvad andmed täienduskoolituse õppekavarühma kvaliteedihindamise kohta.

Punktidega 17 ja 18 muudetakse EHISE põhimääruse paragrahvi 41⁶, muutes pealkirja ning täiendades paragrahvi lõigetega 3 ja 4. Muudatusega lisatakse mikrokvalifikatsiooniõppe õppekavade taotlusedokumentide esitamise, menetlemise ja registrisse kandmise regulatsioon.

Ülikoolid, rakenduskõrgkoolid ja kutseõppeasutused, millel on õppeõigus või õppe läbiviimise õigus õppekavagrupis või õppekavarühmas, esitavad mikrokvalifikatsiooniõppe õppekavad registrisse vastavalt täiskasvanute koolituse seaduse § 12³ lõikele 2. See säte määratleb, et need õppeasutused järgivad täiskasvanute koolituse seaduses toodud protseduure ja nõudeid, et mikrokvalifikatsioonide õppekavad saaksid õiguspäraselt registrisse kantud.

Kõrghariduse ja kutsehariduse õppekavade liigitamise ja nõuetele vastavuse hindamise komisjonid kontrollivad esitatud andmete vastavust kehtivatele õigusaktidele kahe kuu jooksul alates taotluse esitamisest. See määrab täpsed ajaraamid, milles tuleb kontrollida esitatud õppekavade andmete korrektsust, et tagada nende õiguspärasus ja vastavus nõuetele.

Muud täienduskoolitusasutused esitavad mikrokvalifikatsiooniõppe õppekavad koos tegevusloa taotlusega vastavalt EHISE põhimääruse § 41⁶ lõikele 2.

Eelnõu paragrahvis 2 tehakse muudatused tööhõiveprogrammi, selles asendatakse täienduskoolitusasutuse pidaja täienduskoolitusasutusega. Muudatus on vajalik tööhõiveprogrammi kooskõlla viimiseks täiskasvanute koolituse seaduse muudatusega.

Eelnõu paragrahvis 3 nähakse ette EHISE põhimääruse jõustumise aeg: 1. aprill 2025, mil jõustuvad TäKSi muudatused.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul on puutumus Euroopa Liidu õiguse ja poliitikaga, edendades hariduse kvaliteeti. Euroopa Liidu Nõukogu võttis 16. juunil 2022 vastu soovitusel „Euroopa lähenemine mikrokvalifikatsioonidele elukestva õppe ja tööhõive jaoks“. Selle soovitusel eesmärk on luua ühine raamistik mikrokvalifikatsioonide kujundamiseks ja kasutamiseks liikmesriikides, võimaldades õppijatel omandada spetsiifilisi teadmisi, oskusi ja kompetentse, mis on üha olulisemad muutuvast tööturul. Soovitusel peamised aspektid hõlmavad mikrokvalifikatsioonide ühiseid määratlusi, läbipaistvust ja ülekantavust, elukestvat õpet ja tööhõivet ning kvaliteedi tagamist. Soovitus rõhutab kvaliteedi tagamise mehhanismide olulisust, et tagada mikrokvalifikatsioonide tunnustamine ja hindamine erinevates sektorites ja riikides.

4. Määruse mõjud

Määruse muudatus võimaldab mikrokvalifikatsiooni omandanud isikutel oma kvalifikatsiooni andmeid edasiõppimisel ning tööle asumisel elektroonilisel kujul tõendada.

Mõjud on hinnatud täiskasvanute koolituse seaduse muutmise seletuskirjas.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega seotud tegevused ning rakendamiseks vajalikud kulutused ja eeldatavad tulud on hinnatud täiskasvanute koolituse seaduse muutmise seletuskirjas.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. aprillil 2025.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu saadetakse kooskõlastamiseks ministeeriumitele ning arvamuse avaldamiseks Rektore Nõukogule, Rakenduskõrgkoolide Rektore Nõukogule, Eesti Kutseõppe Edendamise Ühingule, Eesti Hariduse Kvaliteediagentuurile ja Andmekaitse Inspeksioonile.